

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Provinciale Staten van Flevoland
Postbus 55
8200 AB LELYSTAD

**DGBK/Bestuur,
Democratie en Financiën**
Financieel en
Informatiestelsel

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon
T.P.M. van der Lelij
T 06-50 73 85 92
tom.lelij@minbzk.nl

Datum 20 december 2013
Betreft financieel toezicht: vorm en bevindingen 2014

Kenmerk
2013-0000751472

Uw kenmerk
1554275

1. Inleiding en toezichtvorm voor 2014

Met deze brief informeer ik u over de financiële toezichtvorm voor 2014 en de overige toezichtbevindingen. Gedeputeerde Staten ontvangen een afschrift van deze brief. Over de door mij bij het financiële toezicht gehanteerde uitgangspunten en overige aandachtspunten heb ik u eerder, bij brief van 27 mei 2013, kenmerk 2013-0000268595, geïnformeerd. In die brief heb ik de elementen die een rol spelen bij mijn toetsing van de realiteit van uw begroting en meerjarenraming weergegeven. De beoordeling daarvan is bepalend voor de vorm van mijn toezicht, repressief of preventief. Daarnaast heb ik in die brief aangekondigd dat bij mijn toetsing wederom extra aandacht zal worden geschonken aan de paragraaf verbonden partijen.

Naar aanleiding van de mij toegezonden begroting 2014 en jaarstukken 2012 deel ik u hierbij mede dat ik van oordeel ben dat uw provincie, net als de andere provincies, voor het komende jaar, met inachtneming van artikel 207, 1^e en 2^e lid, van de Provinciewet, onder de repressieve toezichtvorm kan blijven. Dit betekent dat uw begroting geen goedkeuring van mij behoeft.

In deze brief ga ik achtereenvolgens in op de bevindingen over de begroting en meerjarenraming, de uitkomsten van de toetsing van de paragraaf verbonden partijen en de overige financiële beheeraspecten. Deze brief en de aan deze brief ten grondslag liggende feiten zijn ambtelijk met uw provincie afgestemd (hoor en wederhoor).

2. Begroting en meerjarenraming

2.1 Inleiding

Het door mij gehanteerde toezichtcriterium structureel en reëel evenwicht gaat uit van een begrotingssaldo dat het resultaat is van uitsluitend structurele baten en lasten. Om te kunnen vaststellen of dit het geval is, heb ik het begrotingssaldo na bestemming gecorrigeerd voor de incidentele baten en lasten, inclusief de incidentele onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves. Bij mijn oordeel over het begrotingsevenwicht betrek ik ook (de ontwikkeling van) het weerstandsvermogen en de vrije beleidsruimte.

2.2 Totaalbeeld provincies

Uit het onderzoek naar de begrotingen 2014 en meerjarenramingen 2015-2017 komt naar voren dat er één provincie (Gelderland) is waarvan de begroting/meerjarenraming gecorrigeerd voor incidentele zaken gedurende het jaar 2014 een structureel tekort vertoont, dat wil zeggen dat de structurele lasten niet worden gedekt door structurele baten. Bij deze provincie doet zich het tekort niet voor in de meerjarenraming. Bij de beoordeling van het structureel en reëel evenwicht wordt ook het weerstandsvermogen en de vrije beleidsruimte betrokken. Op grond hiervan acht ik de conclusie gerechtvaardigd dat er voldoende bevindingen zijn waaruit blijkt dat deze provincie over het genoemde evenwicht beschikt of zou kunnen gaan beschikken.

Datum

20 december 2013

Kenmerk

2013-0000751472

Het totaal van de algemene reserves en bestemmingsreserves van alle provincies wordt per 1 januari 2014 geraamd op bijna € 14,8 miljard (per 1 januari 2013 was dit ruim € 15,6 miljard). In de periode 2014-2017 is er per saldo sprake van een geraamde onttrekking aan de reserves van € 2,7 miljard (in de periode 2013-2016 was dit € 1,1 miljard). Dit betekent een afname van ruim 18% ten opzichte van 2014 (vorig jaar was sprake van een geraamde afname van 7%).

2.3 Beeld van uw provincie

Ik ben van oordeel dat uw provincie voldoet aan het criterium van structureel en reëel evenwicht. Dit oordeel is gebaseerd op de risicogeorieënteerde toets van uw begroting en meerjarenraming. Die toets heeft geen bevindingen opgeleverd waaruit blijkt dat uw provincie niet over het genoemde evenwicht beschikt.

De omvang van de door u gepresenteerde reserves neemt in de periode 2014 tot en met 2017 toe van € 100 miljoen naar € 118 miljoen ofwel een toename van 18.%.

Ik constateer dat de begroting en meerjarenraming van uw provincie sluiten, zowel zoals door u gepresenteerd als na mijn correcties voor incidentele baten en lasten.

2.4 Vereisten wet- en regelgeving

Ieder jaar toets ik op hoofdlijnen of de financiële begroting, de meerjarenraming en de paragrafen voldoen aan de eisen, die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daaraan stelt. Met ingang van 1 juli 2013 is het BBV gewijzigd op onderdelen die de deugdelijkheid en transparantie van de begroting en meerjarenraming moeten versterken. U bent hierdoor beter in staat vast te stellen of er sprake is van een structureel en reëel begrotingsevenwicht. Ik heb geconstateerd dat uw provincie deze wijzigingen heeft doorgevoerd en aan de eisen voldoet. In paragraaf 3 ga ik nader in op de wijzigingen van art. 15 BBV die de verbonden partijen betreffen.

2.5 Aanbevelingen

In de paragraaf verbonden partijen hebben de wijzigingen in het BBV en mijn toezichtbevinding van vorig jaar geleid tot een gewijzigde presentatie. Verder onderschrijf ik evenals vorig jaar het belang van de volgende door u zelf voorgenomen verbetermaatregelen gericht op een volledig en reëel ramen van zowel de vervangingsinvesteringen als de onderhoudslasten van de kapitaalgoederen.

1. Ik constateer dat het onderzoek om een reëel meerjarig beeld te bepalen van de structurele lasten voor de vervangingsinvesteringen nog niet is afgerond. U

duidt deze investeringslasten met de term stille lasten, omdat het hier investeringen betreft die 'om niet' zijn verkregen via uw rechtsvoorganger. Ik ben geïnformeerd dat Gedeputeerde Staten voornemens is de uitkomsten daarvan in een komende begrotingswijziging 2014 te verwerken. Momenteel heeft u voor deze lasten reeds een stelpost van € 4,5 miljoen opgenomen en tevens heeft u het als een risico benoemd in uw risicoparagraaf.

2. Nauw daarmee samenhangend werkt u ook aan een actualisering van de beheerplannen voor het onderhoud van de kapitaalgoederen. De resultaten daarvan zullen Gedeputeerde Staten betrekken bij de komende begrotingsvoorbereiding. Dit is van belang, omdat het onderhoud nu nog wordt gepleegd op basis van beschikbare middelen en inspectierapportages, terwijl u voornemens bent te gaan sturen op een vastgesteld kwaliteitsniveau en de daaruit voortvloeiende onderhoudslasten. Dit is bovendien van belang omdat u eerder heeft aangegeven dat u de mate van achterstallig onderhoud op dit moment niet exact kunt aangeven.

Tot slot doe ik een aanbeveling voor de financiële begroting die naar mijn oordeel de volledigheid, leesbaarheid, transparantie en informatiewaarde daarvan verder vergroot.

3. Neem in de begroting of in het aanbiedingsvoorstel bij de begroting nog transparanter het berekende structurele en reële begrotingssaldo op, waarbij dit saldo is gecorrigeerd voor de incidentele baten en lasten, inclusief de incidentele onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves. De manier waarop de provincie Noord-Brabant dit in de begroting 2014 heeft gedaan kan hierbij tot voorbeeld dienen.

3. Verbonden partijen

Ik heb dit jaar wederom onderzoek gedaan naar de kwaliteit van de paragraaf verbonden partijen. Ook provincies brengen steeds meer activiteiten onder bij verbonden partijen, zoals bij regionale uitvoeringsdiensten. De begroting moet daarom meer inzicht bieden in de aard, omvang en risico's van de verbonden partijen. Hiertoe is per 1 juli 2013 art. 15 van het BBV aangepast. Getoetst is of de begrotingsparagraaf voldoet aan de voorschriften die thans worden gesteld. Daarnaast heb ik onderzocht welke voortgang is geboekt ten opzichte van de presentatie in de begroting 2013.

Geconstateerd kan worden dat de informatie over de verbonden partijen in de provinciale begrotingen verder is verbeterd, maar nog niet in alle opzichten voldoet aan de eisen die in art. 15 BBV zijn gesteld aan de lijst van verbonden partijen. Geen enkele provincie heeft ramingen voor 2014 opgenomen. Hierdoor kan niet worden vastgesteld (indien dit van toepassing is) of voor de bijdrage van de provincie aan de verbonden partij in de programmabegroting voldoende middelen zijn gereserveerd. Dit is van belang omdat de praktijk is dat verbonden partijen steeds vaker over geen of weinig eigen vermogen beschikken. Hogere kosten van de verbonden partij leiden daardoor direct tot een hogere bijdrage van de deelnemer(s).

Aangezien de wijziging van het BBV op dit punt onvoldoende duidelijk is, is in de decembercirculaire 2013 van het gemeente- en provinciefonds nader aandacht besteed aan de uitleg die aan art. 15 lid 2.c t/m 2.e moet worden gegeven.

In onderstaande tabel treft u mijn bevindingen aan naar aanleiding van het onderzoek voor uw provincie:

Datum
20 december 2013
Kenmerk
2013-0000751472

Inzicht in paragraaf verbonden partijen

Inzicht in	Gemeenschappelijke Regelingen		Overige Verbonden Partijen	
	2014	2013	2014	2013
het aandeel/belang	goed	voldoende	goed	goed
financiële positie	goed	goed	goed	goed
risico's	goed	goed	goed	goed

Datum

20 december 2013

Kenmerk

2013-0000751472

4. Overige financiële beheeraspecten

Voor mijn oordeel over uw rekening maak ik mede gebruik van de bevindingen van de accountant. Ik constateer dat Gedeputeerde Staten de gesignaleerde knelpunten en de gegeven adviezen onderschrijven en toezeggen hieraan door verbetermaatregelen gevolg te geven.

Een ander financieel beheeraspect, waarnaar ik heb gekeken, is het Emu-saldo. Ik constateer dat het door u berekende Emu-saldo van - € 9,5 miljoen de referentiewaarde 2014 (zoals vermeld op internet¹) van - € 18,5 miljoen met € 9,0 miljoen onderschrijft.

5. Tot slot

Ik ontvang graag vóór 1 april 2014 uw reactie op deze brief, in het bijzonder op de aanbevelingen uit paragraaf 2.5.

Ik hoop met de vorenstaande opmerkingen u in staat te stellen tot een zo goed mogelijk oordeel over de begroting en meerjarenraming te komen.

Een afschrift van deze brief heb ik heden aan Gedeputeerde Staten gezonden.

Hoogachtend,
De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
namens deze,

T. Livius

Directeur Bestuur, Democratie en Financiën

¹ <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/publicaties/2013/10/18/individuele-emu-referentiewaarden-decentrale-overheden-2014.html>

PostNL
Port betaald
Port Payé
Pays-Bas

Provincie Flevoland
ONTVANGEN
02 JAN. 2014

G06FP 8200AB 55